

Човешки добродетели

Всеки християнин е призван да развива в себе си човешките добродетели, защото те съставляват основата на свръхестествените добродетели. Публикуваме част от една проповед на св. Хосемария, в която се говори за смелостта, спокойствието, търпението и великодушието.

Ще разгледаме някои от тези човешки добродетели. (...).

Пътят на християнина като тозина всеки човек не е лесен. Сигурно има време, когато сякаш всичко става според нашите очаквания, ала обикновено това трае кратко. Да живееш, значи да се бориш с трудностите, сърцето ти да изпитва радости и разочарования. И точно в тази житейска наковалня човек може да придобие смелост, търпение, великодушие и спокойствие.

Смел е този, който постоянства в изпълнението на нещата, които счита, че трябва да прави според съвестта си; този, който не оценява важността на една задача предимно по облагите, които получава, а по служението, което оказва на другите. Смелият човек понякога страда, но не отстъпва; може би дори плаче, но преглъща сълзите си. Когато съпротивата се увеличава, той не се огъва. Спомнете си за примера, разказан

в една от книгите на Макавеите – застареца Елеазар, който предпочита да умре, нежели да пристъпи Божия закон. „Затова, разделяйки се сега храбро с живота, аз ще се покажа достоен за старостта, а на младите ще оставя добър пример охотно и доблестно да отиват на смърт за многопочетните и свети закони”[1].

Този, който съумее да бъде смел, не бърза да прибере плода на своята добродетел – той е търпелив. Смелостта ни помага да придобием тази човешка и божествена добродетел на търпението. „С търпението си спасявайте душите си”. [2]”Дали ще притежаваш душата си, зависи от търпението, което в действителност е основа и пазител на всички добродетели. Ние ставаме притежатели на душата чрез търпението, понеже

*едва когато се научим да владеем
самите себе си, започваме да
овладяваме това, което сме.”[3] И
точно това търпение ни подтиква
да проявяваме разбиране спрямо
другите с убеждението, че душите
– подобно на хубавотовино –
стават по-добри с времето.*

Смели и търпеливи ни прави и
спокойни. Ала не спокойни като
този, който плаща за собствения
покой със загърбването на своите
братя и на великата задача – която
касае всички – неуморно да
разпростанява доброто по целия
свят. Спокойни – понеже винаги
има прошка, понеже за всичко се
намира изход, освен за смъртта. А
за Божите деца смъртта е
живот. Спокойни – дори да бъде
само за да действаме разумно.
Който запазва спокойствие, е в
състояние да мисли, да разгледа
всички за и против, да прецени
разсъдливо резултатите от

предвидените действия. А след това спокойно решително да се намеси.

Изброяваме набързо някои човешки добродетели. Знам, че във вашата молитва към Господ щесе сетите и за много други. А сега бих искал да се спра за малко върху едно чудно качество – великодушието.

Великодушие – велика душа, голяма душа, в която мнозина намират място. Това е силата, която ни предразполага да излезем от черупката си и да бъдем готови да подемем стойностни дела в полза на всички. Тесногърдието не вирее у великодушния; у него няма място за скъперничество, нито за егоистични сметки, нито за интересчийски интриги. Великодушният посвещава безрезервно своите сили на това,

което наистина си заслужава;
затова е способен да отдаде самия
себе си. Не се задоволява просто да
дава: той отдава самия себе си. И
така успява да разбере кой е най-
големият израз на великодушие -
да се отдадеш на Бог. (...)

Ако живеем по този начин, ще
носим мир в света; ще съумеем да
направим служението на Господ
привлекателно за другите, защото
*„Бог люби оногова, който
драговолно дава.“* [4]

Нека призовем Дева Мария,
нашата майка, най-съвършеното
създание, излязло от Божите ръце.
Нека я помолим да ни направи
порядъчни хора и тези човешки
добродетели, вплетени в един
живот с благодати, да се
превърнат в най-добрата
подкрепа за онези, които заедно с
нас работят в света за мира и
щастията на всички хора.

Св. Хосемария, „Приятели на Бог”, 77-80.

[1] 2 Мак. 6, 27-28.

[2] Лк. 21, 19.

[3] Свети Григорий Велики,
Homiliae in Evangelia, 35, 4 (PL 76,
1261).

[4] 2 Кор. 9, 7.

pdf | документ, генериран
автоматично от [https://
dev.opusdei.org/bg-bg/article/
choveshki-dobrodeteli/](https://dev.opusdei.org/bg-bg/article/choveshki-dobrodeteli/) (05.08.2025)